

วารสาร นาคบุตรปริทรรศน์

มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช

NARKBHUTPARITAT JOURNAL

Nakhon Si Thammarat Rajabhat University

ปีที่ 14 ฉบับที่ 1 มกราคม - เมษายน 2565 Vol. 14 No. 1 January - April 2022

Received: November 2, 2020

Revised: March 6, 2022

Accepted: April 25, 2022

ภาวะผู้นำเหนือผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 2

The super leadership of school administrators
under rayong primary educational service area office 2

จิดารัตน์ เอี่ยมเซียม*

ปทุมพร เปี้ยถนอม

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง

*ผู้ประสานงานหลัก (Corresponding Author) E-mail: moolookpoo@hotmail.com

Thidarat Aiemsiem *

Patumphorn Piatanom

Faculty of Education, Ramkhamhaeng University

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบภาวะผู้นำเหนือผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 2 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยองเขต 2 ปีการศึกษา 2563 จำนวน 269 คน จำแนกตามวุฒิการศึกษา ตำแหน่ง และขนาดของสถานศึกษา เครื่องมือในการรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบสอบถามเกี่ยวกับภาวะผู้นำเหนือผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 42 ข้อ มีค่าความเชื่อมั่น 0.997 สถิติที่ใช้ในการวิจัย คือ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ทดสอบค่า t และวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว ผลการวิจัยพบว่า 1) ความคิดเห็นของครูที่มีต่อภาวะผู้นำเหนือผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาโดยภาพรวมและรายด้าน ได้แก่ การแสดงเป็นแบบฉบับให้บุคลากรเป็นผู้นำตนเอง การสร้างรูปแบบความคิดเชิงบวก การกระตุ้นให้บุคลากรตั้งเป้าหมายด้วยตนเอง การสนับสนุนให้เกิดภาวะผู้นำตนเองโดยการสร้างทีมงาน การอำนวยความสะดวกให้เกิดวัฒนธรรมของผู้นำตนเอง การทำให้บุคลากรเป็นผู้นำตนเอง และการอำนวยความสะดวกให้เกิดภาวะผู้นำตนเองโดยการให้รางวัลและการทำอย่างสร้างสรรค์ อยู่ในระดับมาก 2) การเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูที่มีต่อภาวะผู้นำเหนือผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาจำแนกตามวุฒิการศึกษา ตำแหน่ง และขนาดของสถานศึกษา สรุปผลได้ดังนี้ 2.1) ครูที่มีวุฒิการศึกษา และตำแหน่งต่างกัน มีความคิดเห็นต่อภาวะผู้นำเหนือผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาโดยภาพรวมและรายด้าน ไม่แตกต่างกัน 2.2) ครูที่ปฏิบัติหน้าที่ในสถานศึกษาที่มีขนาดต่างกัน มีความคิดเห็นต่อภาวะผู้นำเหนือผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาโดยภาพรวมและรายด้าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

คำสำคัญ: ภาวะผู้นำเหนือผู้นำ; ผู้บริหารสถานศึกษา

Abstract

This survey research aimed to study and compare the super leadership of school administrators under the Rayong Primary Educational Service Area Office 2. The sample group consisted of 269 teachers under the Rayong Primary Educational Service Area Office 2 in the academic year 2020 classified by education, position, and school size. The instrument was a 42-item questionnaire asking about the super leadership of school administrators. The questionnaire's reliability was 0.997. The statistics used in the research were mean, standard deviation, t-test, and One-way Analysis of Variance. The results showed that 1) The teachers' opinions about the super leadership of school administrators were at a high level in overall and each aspect as follows: role model for the personnel to be self-leader; creation of positive thinking way; personnel motivation to set their goals; support to make their self-leadership by building a team, facilitation to support the culture of self-leadership; and facilitation to make self-leadership through award and creative complaint, 2) When comparing teachers' opinions about the super leadership of school administrators classified by education, position, and school size, it could be summarized that: 2.1) There was no difference of opinions about the super leadership of school administrators among teachers from different levels of education and position, both in each aspect and the overall opinions; 2.2) There was difference of opinions about the super leadership of school administrators among teachers from different school sizes both in each aspect and the overall opinions at a statistically significant level of 0.05.

Keywords: Super Leadership; School Administrators

บทนำ

แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560 – 2564) จัดทำขึ้นในช่วงเวลาของการปฏิรูปประเทศท่ามกลางสถานการณ์โลกที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วและเชื่อมโยงกันใกล้ชิดกันมากขึ้น โดยน้อมนำหลัก “ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” มาเป็นปรัชญานำทางในการพัฒนาประเทศต่อเนื่องจากแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 9-11 เพื่อเสริมสร้างภูมิคุ้มกันและช่วยให้สังคมไทยสามารถยืนหยัดอยู่ได้อย่างมั่นคงเกิดภูมิคุ้มกัน ส่งผลให้การพัฒนาประเทศสู่ความสมดุลและยั่งยืน เพื่อวางรากฐานให้คนไทยเป็นคนที่สมบูรณ์ มีคุณธรรมจริยธรรม มีระเบียบวินัย ค่านิยมที่ดี มีจิตสาธารณะ มีความสุข ตลอดจนเป็นคนเก่งที่มีทักษะความรู้ความสามารถและพัฒนาตนเองได้ต่อเนื่อง ตลอดชีวิต (Office of the National Economic and Social Development Council, 2017) สอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ 2542 มาตรา 4 บัญญัติว่า “การศึกษา” เป็นกระบวนการเรียนรู้เพื่อความเจริญงอกงามของบุคคลและสังคมโดยการถ่ายทอดความรู้ การฝึก การอบรม การสืบสานทางวัฒนธรรม การสร้างสรรค์ จรรโลงความก้าวหน้าทางวิชาการ การสร้างองค์ความรู้อันเกิดจากการจัดสภาพแวดล้อม สังคม การเรียนรู้ และปัจจัยเกื้อหนุนให้บุคคลเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต (Ministry of Education)

ผู้บริหารสถานศึกษาเป็นผู้มีส่วนรับผิดชอบต่อการจัดการศึกษา ตามนโยบาย หลักสูตร ความมุ่งหมายทางการศึกษา อีกทั้งปัจจุบันเป็นยุคแห่งการเปลี่ยนแปลง ผู้บริหารสถานศึกษาจำเป็นต้องพัฒนาตนเองอยู่ตลอดเวลา ส่งเสริมการพัฒนาบุคลากรโดยการเปิดโอกาสให้มีอิสระในการทำงาน ไม่สกัดกั้นความคิด ผู้บริหารสถานศึกษาต้องมีการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมกรรมการบริหารหรือภาวะผู้นำเพื่อให้สามารถปฏิรูปการจัดการศึกษาได้อย่างสมบูรณ์ (Nameiam, 2007, p. 37 as cited in Chanasit, 2016, p. 2) รวมทั้งต้องมีบทบาทในฐานะผู้นำขององค์การภายใต้กระแสการเปลี่ยนแปลงอย่างเป็นพลวัต เพื่อพัฒนาสถานศึกษาให้เป็นสังคมแห่งการเรียนรู้ ก้าวเข้าสู่ยุค “ไทยแลนด์ 4.0” ซึ่งพันธกิจดังกล่าวเป็นส่วนสำคัญที่ผู้บริหารสถานศึกษาต้องพร้อมรับการเปลี่ยนแปลง (Yuenyaw, 2018, p. 2897) การที่ผู้บริหารสถานศึกษาจะบริหารงานให้ประสบความสำเร็จนั้น ผู้บริหารสถานศึกษาควรใช้ภาวะผู้นำเหนือผู้นำ (Super Leadership) ในการบริหารงาน ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ แมนซ์ และซิมส์ (Manz & Sims, 1991, p. 33) ทั้งนี้หากผู้บริหารสถานศึกษามีภาวะผู้นำเหนือผู้นำก็จะส่งผลให้การปฏิบัติงานของผู้ใต้บังคับบัญชา มีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลอย่างต่อเนื่อง

การจัดการศึกษาของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 2 กำหนดทิศทางการพัฒนาการศึกษาขั้นพื้นฐานตามภารกิจ มุ่งเน้นการพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้ตอบสนองต่อพระบรมราโชบายด้านการศึกษาของในหลวงรัชกาลที่ 10 ยุทธศาสตร์ชาติ นโยบายของรัฐบาล กระทรวงศึกษาธิการ และสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เป็นกรอบการขับเคลื่อนการบริหารจัดการและการยกระดับคุณภาพการศึกษา ด้วยวิสัยทัศน์ “เป็นผู้นำแห่งนวัตกรรมจัดการศึกษา สถานศึกษาเป็นแหล่งเรียนรู้ตลอดชีวิต ผู้เรียนมีคุณภาพตามมาตรฐาน สืบสานเอกลักษณ์และวัฒนธรรมท้องถิ่นสู่วิถีพอเพียง” ซึ่งการจะเป็นผู้นำแห่งนวัตกรรมได้นั้นต้องมาจากการขับเคลื่อนของสถานศึกษาโดยมีผู้บริหารสถานศึกษาเป็นผู้ที่ส่งเสริม สนับสนุน ให้ผู้ใต้บังคับบัญชาสามารถเป็นผู้นำตนเองและเป็นผู้นำในทุกมิติอย่างต่อเนื่อง (Rayong Primary Educational Service Area Office 2, 2019, p. 24)

จากเหตุผลที่กล่าวมาข้างต้น ผู้วิจัยตระหนักว่าครูผู้สอนที่มีวุฒิการศึกษาต่างกัน การรับรู้หรือความคิดเห็นต่อสิ่งต่าง ๆ ย่อมมีความแตกต่างกันด้วย รวมไปถึงตำแหน่งครูผู้ช่วย และครู คศ.1 หน้าที่ความรับผิดชอบงานในสถานศึกษายังคงเป็นผู้ปฏิบัติตาม แต่ตำแหน่งครู คศ. 2 ถึง คศ. 3 ขึ้นไป หน้าที่ความรับผิดชอบงานในสถานศึกษาจะเป็นหัวหน้างานเป็นส่วนใหญ่ และการปฏิบัติงานของครูในขนาดของสถานศึกษาที่แตกต่างกัน จะมีความพร้อมในด้านต่าง ๆ แตกต่างกันไปมาก เช่น จำนวนครู นักเรียน และทรัพยากรอื่น ๆ จากที่กล่าวมาจะส่งผลโดยตรงต่อความคิดเห็นของครูที่มีต่อภาวะผู้นำเหนือผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาภาวะผู้นำเหนือผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 2 เพื่อเป็นแนวทางในการปรับปรุงและพัฒนาภาวะผู้นำเหนือผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

ประถมศึกษาระยะของ เขต 2 ให้มีความเหมาะสม มีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลสูงสุด และส่งเสริมภาวะผู้นำเหนือผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาให้เป็นผู้บริหารมืออาชีพในยุคระบบราชการ 4.0 ต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบภาวะผู้นำเหนือผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาระยะของ เขต 2 จำแนกตามวุฒิการศึกษา ตำแหน่ง และขนาดของสถานศึกษา

ระเบียบวิธีการวิจัย

1. ประชากร/กลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยะของ เขต 2 ปีการศึกษา 2563 จำนวน 875 คน กลุ่มตัวอย่าง คือ ครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาระยะของ เขต 2 ปีการศึกษา 2563 จำนวน 269 คน โดยใช้การกำหนดกลุ่มตัวอย่างที่ระดับนัยสำคัญทาง สถิติ .05 Cohen (Cohen, Manion and Morrison, 2011, p. 147) และใช้วิธีการสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบหลาย ขั้นตอน (Multi-stage Random Sampling) (Kaemkate, 2012, p. 295)

2. การสร้างเครื่องมือและการทดสอบคุณภาพของเครื่องมือ

สร้างแบบสอบถามความคิดเห็นของครูที่มีต่อภาวะผู้นำเหนือผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยะของ เขต 2 จากแนวคิด ทฤษฎีของแมนซ์ และซิมส์ (Manz and Sims, 1991, p. 33) หาความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) โดยให้ผู้เชี่ยวชาญด้านการบริหารสถานศึกษา จำนวน 5 คน ประเมินความ สอดคล้องระหว่างข้อความคำถามกับนิยามศัพท์เฉพาะ นำค่าคะแนนของผู้เชี่ยวชาญมาหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Item-Objective Congruency: IOC) พิจารณาข้อความที่มีค่า IOC มากกว่าหรือเท่ากับ 0.6 และวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) โดยการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient) ได้ค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ 0.997

3. กระบวนการเก็บข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล

เก็บข้อมูลผ่านระบบสนับสนุนการบริหารจัดการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา (Area Management Support System: AMSS++) ระหว่างวันที่ 31 สิงหาคม – 18 กันยายน 2563 รวบรวมข้อมูลที่ได้รับคืน คิดเป็นร้อยละ 100 ไปวิเคราะห์ข้อมูลโดยหาค่าเฉลี่ย (\bar{x}) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เปรียบเทียบความคิดเห็นของครูฯ จำแนกตาม วุฒิการศึกษาและตำแหน่ง โดยใช้ t-test และขนาดของสถานศึกษา โดยใช้ One Way Analysis of Variance และทำการทดสอบเป็นรายคู่ตามวิธีของ Scheffe's post hoc comparison

สรุปผลการวิจัย

การศึกษาภาวะผู้นำเหนือผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยะของ เขต 2 พบว่า ภาวะผู้นำเหนือผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา โดยภาพรวมและรายด้าน อยู่ในระดับมาก (ตารางที่ 1)

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของภาวะผู้นำเหนือผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยะของ เขต 2 ในภาพรวมและรายด้าน

ภาวะผู้นำเหนือผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา		ความคิดเห็นของครู		
		\bar{x}	S.D.	ระดับ
1	ด้านการทำให้บุคลากรเป็นผู้นำตนเอง	4.29	.67	มาก
2	ด้านการแสดงเป็นแบบฉบับให้บุคลากรเป็นผู้นำตนเอง	4.36	.67	มาก
3	ด้านการกระตุ้นให้บุคลากรตั้งเป้าหมายด้วยตนเอง	4.30	.68	มาก

ภาวะผู้นำเหนือผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา		ความคิดเห็นของครู		
		\bar{X}	S.D.	ระดับ
4	ด้านการสร้างรูปแบบความคิดเชิงบวก	4.32	.70	มาก
5	ด้านการอำนวยความสะดวกให้เกิดภาวะผู้นำตนเอง	4.26	.73	มาก
6	ด้านการสนับสนุนให้เกิดภาวะผู้นำตนเองโดยการสร้างทีมงาน	4.30	.72	มาก
7	ด้านการอำนวยความสะดวกให้เกิดวัฒนธรรมของผู้นำตนเอง	4.30	.71	มาก
รวม		4.30	.67	มาก

การเปรียบเทียบภาวะผู้นำเหนือผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ระยอง เขต 2 จำแนกตามวุฒิการศึกษา โดยภาพรวมและรายด้าน พบว่า ครูที่มีวุฒิการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อภาวะผู้นำเหนือผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา ไม่แตกต่างกัน (ตารางที่ 2)

ตารางที่ 2 ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูผู้สอนที่มีต่อภาวะผู้นำเหนือผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ระยอง เขต 2 จำแนกตามวุฒิการศึกษา

ภาวะผู้นำเหนือผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา		วุฒิการศึกษา					
		ปริญญาตรี		สูงกว่าปริญญาตรี		t	p
		\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.		
1	ด้านการทำให้บุคลากรเป็นผู้นำตนเอง	4.28	.682	4.30	.629	-.305	.760
2	ด้านการแสดงเป็นแบบฉบับให้บุคลากร	4.34	.695	4.42	.592	-.950	.343
3	ด้านการกระตุ้นให้บุคลากรตั้งเป้าหมาย	4.28	.705	4.33	.611	-.496	.621
4	ด้านการสร้างรูปแบบความคิดเชิงบวก	4.30	.725	4.39	.623	-1.026	.306
5	ด้านการอำนวยความสะดวกให้เกิดภาวะผู้นำ	4.24	.746	4.31	.677	-.767	.444
6	ด้านการสนับสนุนให้เกิดภาวะผู้นำตนเอง	4.29	.740	4.32	.690	-.344	.731
7	ด้านการอำนวยความสะดวกให้เกิดวัฒนธรรม	4.30	.739	4.30	.658	-.067	.947
รวม		4.29	.691	4.34	.605	-.588	.557

การเปรียบเทียบภาวะผู้นำเหนือผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ระยอง เขต 2 จำแนกตามตำแหน่ง โดยภาพรวมและรายด้าน พบว่า ครูที่มีตำแหน่งต่างกัน มีความคิดเห็นต่อภาวะผู้นำเหนือผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา ไม่แตกต่างกัน (ตารางที่ 3)

ตารางที่ 3 ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูผู้สอนที่มีต่อภาวะผู้นำเหนือผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ระยอง เขต 2 จำแนกตามตำแหน่ง

ภาวะผู้นำเหนือผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา		ตำแหน่ง					
		ครูผู้ช่วย - ครู คศ. 1		ครู คศ. 2 - ครู คศ. 3		t	p
		\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.		
1	ด้านการทำให้บุคลากรเป็นผู้นำตนเอง	4.23	.710	4.35	.611	-1.516	.131
2	ด้านการแสดงเป็นแบบฉบับให้บุคลากร	4.30	.723	4.42	.596	-1.488	.138
3	ด้านการกระตุ้นให้บุคลากรตั้งเป้าหมาย	4.27	.745	4.33	.598	-.653	.514

ภาวะผู้นำเหนือผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา		ตำแหน่ง					
		ครูผู้ช่วย - ครู คศ. 1		ครู คศ. 2 - ครู คศ. 3		t	p
		\bar{x}	S.D.	\bar{x}	S.D.		
4	ด้านการสร้างรูปแบบความคิดเชิงบวก	4.28	.755	4.37	.627	-1.076	.283
5	ด้านการอำนวยความสะดวกให้เกิดภาวะผู้นำ	4.18	.784	4.34	.652	-1.756	.080
6	ด้านการสนับสนุนให้เกิดภาวะผู้นำตนเอง	4.25	.774	4.35	.668	-1.075	.283
7	ด้านการอำนวยความสะดวกให้เกิดวัฒนธรรม	4.25	.765	4.34	.657	-1.018	.310
รวม		4.25	.721	4.36	.599	-1.282	.201

การเปรียบเทียบภาวะผู้นำเหนือผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ระยะเวลาของ เขต 2 จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา โดยภาพรวมและรายด้าน พบว่า ครูผู้สอนที่ปฏิบัติการสอนในขนาดสถานศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อภาวะผู้นำเหนือผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ระยะเวลาของ เขต 2 โดยภาพรวมและรายด้าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 (ตารางที่ 4)

ตารางที่ 4 ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูผู้สอนที่มีต่อภาวะผู้นำเหนือผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ระยะเวลาของ เขต 2 จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา

	ภาวะผู้นำเหนือผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา	ขนาดของสถานศึกษา						F	p
		ขนาดเล็ก		ขนาดกลาง		ขนาดใหญ่			
		\bar{x}	S.D.	\bar{x}	S.D.	\bar{x}	S.D.		
1	ด้านการทำให้บุคลากรเป็นผู้นำตนเอง	4.18	.587	4.24	.722	4.55	.503	5.665*	.004
2	ด้านการแสดงเป็นแบบฉบับให้บุคลากร	4.31	.604	4.30	.723	4.61	.491	4.708*	.010
3	ด้านการกระตุ้นให้บุคลากรตั้งเป้าหมาย	4.21	.643	4.26	.736	4.52	.474	3.640*	.028
4	ด้านการสร้างรูปแบบความคิดเชิงบวก	4.21	.721	4.27	.734	4.61	.443	5.983*	.003
5	ด้านการอำนวยความสะดวกให้เกิดภาวะผู้นำ	4.16	.712	4.20	.773	4.53	.514	5.068*	.007
6	ด้านการสนับสนุนให้เกิดภาวะผู้นำตนเอง	4.23	.787	4.23	.755	4.58	.461	5.099*	.007
7	ด้านการอำนวยความสะดวกให้เกิดวัฒนธรรม	4.21	.725	4.23	.761	4.59	.455	5.852*	.003
รวม		4.22	.643	4.25	.715	4.57	.451	5.582*	.004

* $P < .05$

การอภิปรายผล

จากการวิจัยทำให้ได้องค์ความรู้เกี่ยวกับภาวะผู้นำเหนือผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ระยะเวลาของ เขต 2 โดยมีประเด็นสำคัญจะนำมาอภิปรายผล ดังนี้

1. ภาวะผู้นำเหนือผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ระยะเวลาของ เขต 2 โดยภาพรวมและรายด้าน อยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก ผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ระยะเวลาของ เขต 2 ตระหนักและให้ความสำคัญกับการสนับสนุนและส่งเสริมบุคลากรในสถานศึกษาให้เป็นผู้นำตนเอง กระตุ้นให้บุคลากรมีการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมการทำงาน โดยกระทำตนให้เป็นแบบอย่าง มีการแนะนำ สอนงาน จนบุคลากรในสถานศึกษาสามารถทำงานภายใต้กรอบที่มีเหตุผล รวมทั้งพื้นที่ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ระยะเวลาของ เขต 2 เป็นพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา (Education Sandbox) ผู้บริหารจึงสามารถบริหารงานได้อย่างอิสระ พัฒนาคุณภาพของสถานศึกษาได้ตามเป้าหมายของโรงเรียนและชุมชน

จึงทำให้ครูมีความคิดเห็นต่อภาวะผู้นำเหนือผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาระยอง เขต 2 โดยภาพรวมและรายด้าน อยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับผลการวิจัย Buttawong (2017, p. 73) ที่ศึกษาเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเหนือผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิภาพของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า ครูมีความคิดเห็นต่อภาวะผู้นำเหนือผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1 โดยภาพรวมและรายด้าน อยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับผลการวิจัยของ Wattanarudee (2017, p. 74) ที่ศึกษาเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเหนือผู้นำกับประสิทธิผลของโรงเรียนในกลุ่มศรีเมือง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาระยอง เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า ครูมีความคิดเห็นต่อภาวะผู้นำเหนือผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนในกลุ่ม ศรีเมือง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1 โดยภาพรวมและรายด้าน อยู่ในระดับมาก

2. การเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูต่อภาวะผู้นำเหนือผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 2 จำแนกตามวุฒิการศึกษา ตำแหน่ง และขนาดของสถานศึกษา มีประเด็นสำคัญที่สามารถนำมาอภิปรายผลดังนี้

2.1 ครูที่มีวุฒิการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็น ต่อภาวะผู้นำเหนือผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 2 โดยภาพรวมและรายด้าน ไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้ อาจเนื่องมาจาก ในยุคปัจจุบันการเข้าถึงแหล่งข้อมูลของครูในการปฏิบัติงานในสถานศึกษานั้นมีหลากหลายช่องทาง ในการเรียนรู้ และสามารถติดต่อสื่อสารได้อย่างรวดเร็วผ่านสื่อออนไลน์ รวมทั้งสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาระยองเขต 2 ให้การสนับสนุนจัดการอบรมให้ความรู้แก่ครูทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ ทุกสายงานอย่างเท่าเทียมกันโดยไม่คำนึงถึงวุฒิการศึกษา จึงทำให้ครูที่มีวุฒิการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อภาวะผู้นำเหนือผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 2 ไม่แตกต่างกัน สอดคล้องกับ ผลการวิจัยของ Limchaloem (2017, p. 110) ที่ศึกษาเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเหนือผู้นำกับพฤติกรรมการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครูโรงเรียนในสหวิทยาเขตราชนครินทร์ ผลการวิจัย พบว่า ครูโรงเรียนในสหวิทยาเขตราชนครินทร์ที่มีวุฒิการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อภาวะผู้นำเหนือผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาโดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน และสอดคล้องกับผลการวิจัยของ Sangpat (2017, p. 53) ที่ศึกษา เรื่อง ภาวะผู้นำเหนือผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในกลุ่มโรงเรียนเครือข่ายสระขวัญ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า ภาวะผู้นำเหนือผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในกลุ่มโรงเรียน เครือข่ายสระขวัญ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 1 จำแนกตามวุฒิการศึกษา โดย ภาพรวมไม่แตกต่างกัน

2.2 ครูที่มีตำแหน่งต่างกัน มีความคิดเห็นต่อภาวะผู้นำเหนือผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 2 โดยภาพรวมและรายด้าน ไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก การ บริหารงานในโรงเรียนแต่ละโรงเรียนนั้น มีการวางสายงานและการแบ่งหน้าที่ความรับผิดชอบไม่ได้จำกัดในเรื่องของ ตำแหน่งในการทำงาน รวมทั้งผู้บริหารสถานศึกษาและครูมีการสอนงานซึ่งกันและกัน โดยผู้บริหารสถานศึกษา สนับสนุนให้ครูที่มีตำแหน่ง คศ. 2 ขึ้นไปรับผิดชอบในการทำงานมากกว่า มีการแนะนำครูที่มีตำแหน่งน้อยกว่าในการ ปฏิบัติงาน และเปิดโอกาสในการพัฒนาตนเองอย่างเท่าเทียมกัน จึงทำให้ครูที่มีตำแหน่งต่างกัน มีความคิดเห็นต่อ ภาวะผู้นำเหนือผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 2 ไม่แตกต่างกัน สอดคล้องกับผลการวิจัยของ Nimbua (2017, p. 79) ที่ศึกษาเรื่อง ภาวะผู้นำเหนือผู้นำของผู้บริหาร สถานศึกษา อำเภอบางน้ำเปรี้ยวจังหวัดฉะเชิงเทรา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ศึกษามัธยมศึกษา เขต 6 ผลการวิจัย พบว่า ด้านการทำให้บุคลากรเป็นผู้นำตนเอง ด้านการอำนวยความสะดวกให้เกิดภาวะผู้นำตนเองโดยการให้รางวัล และการตำหนิอย่างสร้างสรรค์ ด้านการสนับสนุนให้เกิดภาวะผู้นำตนเองโดยการสร้างคณะทำงาน ไม่แตกต่างกัน และ สอดคล้องกับข้อมูลพื้นฐานทางการศึกษาของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 2 (Rayong

Primary Educational Service Area Office 2, 2020, p. 26) โดยที่ข้อมูลพื้นฐานบริบทของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 2 นั้นเป็นโรงเรียนขนาดเล็กเป็นส่วนใหญ่ทำให้ความคิดเห็นของครูที่มีตำแหน่งต่างกัน มีความคิดเห็นต่อภาวะผู้นำเหนือผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 2 ไม่แตกต่างกัน เพราะการปฏิบัติงานในโรงเรียนขนาดเล็กผู้บริหารสถานศึกษาไม่สามารถที่จะกำหนดตำแหน่งในการมอบหมายภาระงานได้ ทั้งนี้เพราะมีจำนวนครูน้อยและส่วนใหญ่จะเป็นครูผู้ช่วย และครู คศ.1 โดยที่โรงเรียนขนาดกลางและโรงเรียนขนาดใหญ่ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถที่จะกำหนดตำแหน่งในการมอบหมายภาระงานได้เพราะมีบุคลากรจำนวนมาก ส่งผลให้ความคิดเห็นของครูในทุก ๆ ตำแหน่ง มีการรับรู้ถึงภาวะผู้นำเหนือผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาไม่แตกต่างกัน

2.3 ครูที่ปฏิบัติหน้าที่ในขนาดของสถานศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อภาวะผู้นำเหนือผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 2 โดยภาพรวมและรายด้าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก สถานศึกษาขนาดใหญ่จะมีความพร้อมทางด้านทรัพยากรการบริหารมากกว่าสถานศึกษาขนาดกลางและขนาดเล็ก จึงทำให้การกำหนดโครงสร้างการทำงานนั้นแตกต่างกัน ส่งผลต่อระดับความสามารถของครูที่จะปฏิบัติงานที่ได้รับมอบหมาย รวมไปถึงมีสภาพแวดล้อมอื่น ๆ ที่แตกต่างกัน ส่งผลให้ครูที่ปฏิบัติหน้าที่ในขนาดของสถานศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อภาวะผู้นำเหนือผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 2 แตกต่างกัน สอดคล้องกับผลการวิจัยของ Mameechai (2019, p. 66) ที่ศึกษาเรื่อง การศึกษาภาวะผู้นำเหนือผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี ผลการวิจัยพบว่า ภาวะผู้นำเหนือผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาจำแนกตามขนาดของสถานศึกษา โดยรวมและรายด้าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และสอดคล้องกับผลการวิจัยของ Suwadee (2016, p. 84) ที่ศึกษาเรื่อง ภาวะผู้นำเหนือผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า ภาวะผู้นำเหนือผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาจำแนกตามขนาดสถานศึกษา โดยรวมและรายด้าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะจากผลการวิจัย

1. ข้อเสนอแนะสำหรับสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 2

จากผลการวิจัยพบว่า ความคิดเห็นของครูต่อภาวะผู้นำเหนือผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 2 อยู่ในระดับมาก ดังนั้น สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 2 จำเป็นที่จะต้องมีการส่งเสริมและพัฒนาผู้บริหารสถานศึกษาในฐานะผู้นำยุคใหม่ในศตวรรษที่ 21 อย่างต่อเนื่อง เพื่อให้เกิดความพร้อมในด้านคุณลักษณะภาวะผู้นำที่โดดเด่นมีทักษะทางปัญญาในระดับสูงและที่ทักษะการบริหารจัดการแนวใหม่ โดยที่ผู้บริหารสถานศึกษาเป็นผู้ที่ส่งเสริม สนับสนุน ให้ผู้ใต้บังคับบัญชาสามารถเป็นผู้นำตนเอง พัฒนาคุณภาพอยู่เสมอ เพื่อให้บุคลากรเป็นผู้นำในทุก ๆ มิติที่มีประสิทธิภาพ และประสิทธิผลเพื่อให้เกิดคุณภาพต่อองค์กร

2. ข้อเสนอแนะสำหรับผู้บริหารสถานศึกษา

จากผลการวิจัยพบว่า ความคิดเห็นของครูต่อภาวะผู้นำเหนือผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 2 อยู่ในระดับมาก ดังนั้นผู้บริหารสถานศึกษาควรมีการส่งเสริมให้บุคลากรได้ค้นพบความสามารถของตนเอง โดยที่ผู้บริหารจะต้องสร้างแรงบันดาลใจ กระตุ้นให้บุคลากรปรับเปลี่ยนพฤติกรรมในการทำงาน สามารถตั้งเป้าหมายได้ด้วยตนเอง จนบุคลากรสามารถสร้างความคิดได้อย่างเป็นระบบและมีอิสระในการทำงานภายใต้กรอบของเหตุผล โดยที่ผู้บริหารเองจะต้องเป็นผู้มีความรู้ ความสามารถและเข้าใจในงานอย่างถ่องแท้ จนถึงขั้นการเป็นผู้นำในตนเองได้และส่งผลไปยังการพัฒนาบุคลากรในโรงเรียนต่อไป และด้านที่มี

ค่าเฉลี่ยน้อยสุด คือ ด้านการอำนวยความสะดวกให้เกิดภาวะผู้นำตนเองโดยการให้รางวัลและการตำหนิอย่างสร้างสรรค์ ดังนั้นผู้บริหารสถานศึกษาควรอำนวยความสะดวกให้กับบุคลากรในการทำงาน ให้การช่วยเหลือ ให้เกียรติ ยกย่องชมเชยหรือมีรางวัลอย่างยุติธรรม กระจายอำนาจในการทำงาน สร้างบรรยากาศการทำงานที่เต็มไปด้วยมิตรภาพ ส่งเสริมการพัฒนาบุคลากรตามความต้องการและความสนใจให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1. ผู้บริหารสถานศึกษาควรทำการศึกษาระดับภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระยงค์เขต 2 ที่ส่งผลต่อฝ่ายงานทั้ง 4 ฝ่ายในสถานศึกษา
2. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาควรทำการศึกษาสภาพปัญหาและปัจจัยที่ส่งผลต่อภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาเพื่อนำไปเป็นแนวทางในการพัฒนาประสิทธิภาพผู้บริหารสถานศึกษา

References

- Academic Department the book Publisher. (2013). *National Education Act B.E. 2542 (1999) Amendments (Second National Education Act B.E. 2545 (2002)) Amendments (Third National Education Act B.E. 2553 (2010))*. Bangkok: The book. (in Thai)
- Buttawong, S. (2017). *The Relationship between Super Leadership of school administrators and the proficiency of schools under the Primary Educational Service Area Office 1 Chanthaburi Province*. (Master of Education Thesis). Burapha University, Faculty of Education, Program in Educational Administration. (in Thai)
- Chanasit, P. (2016). *A Super Leadership of School Administrators in Klonghat District Under Sakaeo Primary Educational Service Area 1*. (Master of Education Thesis). Burapha University, Faculty of Education, Program in Educational Administration. (in Thai)
- Cohen, L., Manion, L., & Morrison, K. (2011). *Research methods in education (7 th Ed.)*. New York: Routledge.
- Kaemkate, W. (2012). *Research Methodology in Behavioral Sciences*. (3 rd Ed.). Bangkok: Chulalongkorn University Printing House. (in Thai)
- Limchaloem, P. (2017). *The Relationship Between Super Leadership and Administrative Behavior of School Administrators in the Opinion of Teacher in Rajanakarin Cooperative School Area*. (Master of Education Thesis). Dhonburi Rajabhat University, Faculty of Education, Program in Educational Administration. (in Thai)
- Mameechai, K. (2019). *A Study on Super Leadership of School Administrators under Chanthaburi Primary Educational Service Area Office*. (Master of Education Thesis). Rambhai Barni Rajabhat University, Faculty of Education, Program in Educational Administration. (in Thai)
- Manz, C. C., & Sims, H. P. (1991). *The new super-leadership order to lead themselves*. Sanfrancisco: Berreit-Koehler.
- Nimbua, P. (2017). *Super Leadership of School Administrators in Bangnamprew District Chachongsao Province under the Secondary Educational Service Area Office 6*. (Master of Education Thesis). Burapha University, Faculty of Education, Program in Educational Administration. (in Thai)

- Office of the National Economic and Social Development Council. (2017). *The twelve national economic and social development plan*. Bangkok: Office of the Prime Minister. (in Thai)
- Rayong Primary Educational Service Area Office 2. (2019). *Action Plan 2020*. Rayong: Author. _____ (2020). *Educational background 2020*. Rayong: Author. (in Thai)
- Sangpat, P. (2017). *Super Leadership of School Administrators of Srakhwan school network under the office of Srakeaw Primary Education Service Area 1*. (Master of Education Thesis). Burapha University, Faculty of Education, Program in Educational Administration. (in Thai)
- Suwandee, S. (2017). *Super Leadership of school administrators under the Chachoengsao Primary Educational Service Area Office 1*. (Master of Education Thesis). Burapha University, Faculty of Education, Program in Educational Administration. (in Thai)
- Wattananudee, W. (2017). *The Relationship between Super Leadership and school effectiveness of Srimaung cluster under Primary Educational Service Area Office 1 Rayong*. (Master of Education Thesis). Burapha University, Faculty of Education, Program in Educational Administration. (in Thai)
- Yuenyaw, P. (2018). Super Leader Of Educational Administrators. *Veridian E-Journal*, 11(1), 2897.

ผู้เขียน

นางสาวธิดารัตน์ เอี่ยมเชี่ยม

นักศึกษาปริญญาโท หลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา
มหาวิทยาลัยรามคำแหง
2086 ถนนรามคำแหง แขวงหัวหมาก เขตบางกะปิ
กรุงเทพมหานคร 10240
E-mail: moolookpoo@hotmail.com

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ปทุมพร เปี้ยถนอม

อาจารย์ที่ปรึกษา สาขาวิชาการบริหารการศึกษา
มหาวิทยาลัยรามคำแหง
2086 ถนนรามคำแหง แขวงหัวหมาก เขตบางกะปิ
กรุงเทพมหานคร 10240
E-mail: p.piatanom@gmail.com

